
Het Woord van de Gerechtigheid

Nummer 134, april 2016

“Want ieder die nog van melk leeft, is onervaren in het woord van de gerechtigheid (St. vert.): hij is nog een kind” (Hebr. 5:13). Het “woord van de gerechtigheid” staat in contrast tot “de eerste beginselen van de uitspraken van God” (Hebr. 5:12). Het “woord van de gerechtigheid” duidt daarom op diepere waarheden waarin God handelt op basis van Zijn gerechtigheid met ons.

Het Woord van de Gerechtigheid wil een bijdrage leveren om christenen vertrouwd te maken met de “vaste spijs” (Hebr. 5:14) van het woord van God om geestelijke volwassenheid mogelijk te maken. Bijbelse waarheden die nauwelijks worden onderwezen en van cruciaal belang zijn om “het einddoel van het geloof” (1 Petr. 1:9) te bereiken, zullen in het bijzonder onderwerp van aandacht zijn.

Het Woord van de Gerechtigheid wordt geredigeerd door Roel Velema
 e-mail: roel@velemaweb.nl
 weblog: <http://velemaweb.nl>
 Facebook: <https://www.facebook.com/roel.velema.5>

De Apostolische Vaders

Deel 4 (slot)

De Brief van Barnabas en de Brief aan Diognetus

“Geworteld en gegrond in de liefde, zult gij dan samen met alle heiligen, in staat zijn te vatten, hoe groot de breedte en lengte en hoogte en diepte is, en te kennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot alle volheid Gods” (Ef. 3:17b-19).

APOSTOLISCHE VADERS

9. De Brief van Barnabas

De traditie schrijft, bij monde van de kerkvader Tertullianus, de brief van Barnabas toe aan de medewerker en reisgenoot van Paulus. Het oudste en beste handschrift dat van de tekst is bewaard gebleven, vinden we in de Codex Sinaiticus uit ca. 350 AD die ook de Herder van Hermas bevat. Tertullianus merkt daarbij op dat de brief van Barnabas beter is ontvangen dan de Herder van Hermas. Paulus' reisgenoot wordt tegenwoordig niet meer beschouwd als de schrijver van de brief. Men denkt dat de brief rond 130 AD is geschreven toen Paulus' medewerker Barnabas niet meer in leven was. De schrijver zou een onbekende man uit Alexandria zijn geweest.

De brief is een verweerschrift, een apologie, tegen het Jodendom en gaat met name over de vraag aan wie de Schrift toebehoort.

De brief is verdeeld in 21 hoofdstukken en de voortdurende vraag is: *“Wat is de aard van de relatie tussen het christelijke geloof en het Jodendom?”*

In zijn verweerschrift verdedigt Barnabas zich 1) tegen Marcion die verschillende goden zag in het Oude en Nieuwe Testament, en 2) tegen de Judaïsten.

De brief van Barnabas is een Apostolische Vader van een hoogstaand niveau. Het argument van Barnabas is dat de getrouwe gelovigen altijd christenen waren omdat de Schrift altijd naar Christus verwijst. De brief stond rond 325 al zo hoog in aanzien, dat hij in de Codex Sinaiticus werd opgenomen.

Barnabas maakt rijkelijk gebruik van de typologie van de Bijbel om zijn argumenten te staven. Hieruit kunnen we veel leren omdat ook wij de Bijbel moeten kennen en onderwijzen naar de type-antitype relatie die het inwendig kent.

Groet en dankzegging

Barnabas begint zijn brief met een groet en dankzegging en zegt:

“Ik verheug me met een overmatige en overvloeiende blijdschap over jullie gezegende en glorierijke geesten; zo diep is de genade van jullie geestelijke gave ingeplant” (1:2).

Deze aanhef getuigt van een diep inzicht in de genade van God dat Barnabas de diepste werking van God in de geest plaatst.

Drie basisleerstellingen

Barnabas gaat verder en zegt dat er drie basisleerstellingen zijn van de Heer (1:6):

- 1) De hoop van het leven dat het begin en einde van ons geloof omvat.
- 2) De gerechtigheid die het begin en einde is van oordeel.
- 3) Een blijde en verheugende liefde die het getuigenis is van de rechtvaardige werken.

Opnieuw raakt Barnabas een kern, namelijk die van geloof, hoop en liefde. Geloof en hoop liggen dicht bij elkaar. Ze sterken elkaar maar vervangen elkaar niet. Geloof is altijd in de persoon, terwijl hoop is wat de persoon zal doen. Hoop overbruggt de kloof tussen twijfel en geloof. Geloof is de zekerheid van de dingen die we hopen (Hebr. 11:1). Bij geloof, hoop en liefde wordt oordeel vervangen door liefde, kwaad door goed en het negatieve door het positieve in alle aspecten van ons leven.

De start van de brief van Barnabas is indrukwekkend en hij voegt er aan toe dat de offeranden die God welgevallig zijn een verbroken hart zijn (2:6). Deze verbrokenheid verwijst naar onze voortdurende ‘nietsheid’. Zaken als vrede en blijdschap van de Heer staan los van onze natuurlijke emoties.

We kunnen dus zeggen dat we vrede en blijdschap hebben in de geest zonder dat te voelen. Zo kunnen we ook danken zonder ons dankbaar te voelen. We hebben geen garantie dat alles wat we in geloof omarmen, ook in dit leven voortdurend wordt ervaren.

We leven in de laatste dagen

Barnabas heeft een sterk besef dat hij in de laatste dagen leeft en hij verwijst naar Daniël 7:24: *“En de tien horens; uit dat koninkrijk zullen tien koningen opstaan, en na hen zal een ander opstaan; die zal van de vorige verschillen en drie koningen ten val brengen.”*

Zijn kennis van de Bijbel is diep en levend en hij geeft ons instructies hoe te leven in de laatste dagen:

“Laten we geestelijke mensen worden, een volmaakte tempel voor God” (4:11).

Het kenmerk van de geestelijke mens is dat hij of zijn de eenheid ziet in geest, Gods Geest en mijn geest die tot één geest zijn geworden. Dit was ook het doel van de Heer met Israël: *“Verder heeft Hij gepreekt door Israël te onderwijzen en die vele wonderen en tekenen te doen. Hij had het bovenmate lief” (5:8).*

Types en antitypes

De brief van Barnabas is gevuld met type en antitypes waardoor Barnabas onderwijst. Dit laat zijn onderscheidingsvermogen in de Schrift zien. Maar wat zijn types en antitypes?

In Lucas 24:27 begon de Here Jezus bij Mozes en bij al de profeten uit te leggen wat op Hem betrekking had. De Heer bracht daarbij de geestelijke betekenis van Zijn Persoon en Zijn werk aan het licht door naar historische feiten te verwijzen die van Hem spraken. In feite deed de Heer twee dingen: 1) Hij verwees naar Zichzelf en Zijn werk (de werkelijkheid), en 2) Hij legde uit hoe de historische feiten van de Bijbel naar die werkelijkheid verwezen (de schaduw, het beeld).

In de theologie wordt deze schaduw of dit beeld de type genoemd. De werkelijkheid wordt de antitype genoemd. We kunnen zeggen dat *een type een historisch (voor)beeld is van een latere geestelijke waarheid of werkelijkheid (de antitype)*. Types en antitypes zijn doorgaans van toepassing op een eerdere en latere bedeling, waarbij het object of de gebeurtenis uit de eerdere bedeling een schaduw is van de werkelijkheid in de latere bedeling. Zo is Mozes een type van Christus en is de bekering van Paulus een type van de toekomstige bekering van Israël.

Een type is vaak profetisch en kan in heel de Bijbel voorkomen, niet alleen in het Oude Testament. Een type is een voorafschaduw van een antitype die de werkelijkheid is. Een type kan nooit strijden met de antitype; ze moeten altijd overeenstemmen. De type is als een bouwtekening van een huis, terwijl het huis zelf de werkelijkheid is.

Wanneer het huis precies is gebouwd volgens de bouwtekening, maakt het niet uit of men informatie over het huis verkrijgt van de bouwtekening of van het huis zelf. De informatie moet overeenstemmen.

Zo noemt Barnabas de volgende types:

“Gaaf het goede land binnen en neemt het als erfdeel in bezit, een land overvloeiend van melk en honing” (6:8).

“Daarom: de (twee) bokken moeten gelijksoortig zijn (vgl. Lev. 16), mooi en op elkaar gelijkend, opdat ze schrikken zouden van de gelijkheid van de bok wanneer ze hem zien komen. Kijk daar heb je dan de voorafbeelding (type) van Jezus die lijden zou” (7:10).

“Let op, kinderen, wat dat “Hij was klaar in zes dagen” wil zeggen. Dit betekent: De Heer zal in 6000 jaar alles voltooien. Een dag betekent bij de Heer 1000 jaar” (15:4).

Uit deze laatste opmerking van Barnabas zien we dat typologie een centrale plaats inneemt bij het kennen van de Bijbel. De Bijbel is typologisch van aard, omdat het geheel van de Bijbel gebaseerd op een type. Deze type vinden we in Genesis 1:1-2:3. De Bijbel is gebaseerd op een periode van zeven dagen en verwijst typologisch naar een periode van 7000 jaar (vgl. 2 Petr. 3:8). Deze periode van 7000 jaar bestaat uit 6000 jaar en een Messiaanse tijdperk van 1000 jaar. Zoals God rustte op de zevende dag, zal God rusten in het Messiaanse tijdperk en zal Zijn volk ook tot rust zijn gekomen (Hebr. 4:10). De Bijbel heeft veel te zeggen over de tijd vóór of ná die 7000 jaar, maar alleen voor zover ze van belang zijn voor die 7000 jaar. De studie van de Schrift begint bij Genesis 1:1-2:3 en de christen wordt van meet af aan gedwongen om de Bijbel typologisch te bestuderen. *Typologie is daarom geen vrijblijvende methode om de Bijbel te bestuderen.* God heeft de types en antitypes gegeven om te bouwen op het fundament van principes die Hij heeft gegeven en waarvan Christus het begin en einde is.

Stap voor stap maakt Barnabas duidelijk dat het Oude Testament een voorafschaduw is van het Nieuwe Testament en Mozes de type is van de Here Jezus de Grotere Mozes. De Here rustte op de zevende dag waarvan de Sabbat een type is. Maar Barnabas gaat verder: *“Uw nieuwe maan en sabbatten verdraag ik niet. Kijk hoe Hij dat bedoelt: Niet de sabbatten van nu zijn Hem welgevallig, maar die welke Ik gemaakt heb. Het is de dag waarop ik alles tot rust heb gebracht en het begin van de achtste dag zal maken: het begin van de nieuwe wereld. Het is de dag waarop Jezus opstond uit de doden, verscheen en ten hemel voer” (15:8,9).*

De type verwijst naar de antitype, de realiteit. De Realiteit is Christus en daarom verwijst alles naar Christus en zijn de ware gelovigen degenen die op enige wijze het licht van Christus hebben gezien.

Nu Christus, de Volmaakte, is gekomen, heeft het onvolkomen Oude Verbond en het Jodendom afgedaan. Ja, de brief van Barnabas is een juweel onder de Apostolische Vaders en waard om gelezen en herlezen te worden!

APOSTOLISCHE VADERS

10. De Brief aan Diognetus

Zoals de brief van Barnabas het christelijke geloof verdedigt tegenover het jodendom, verdedigt de brief aan Diognetus het christelijke geloof tegenover het heidendom.

De brief was in de tweede eeuw geliefd, maar werd pas algemeen bekend toen het in jaar 1426 in een viswinkel in Constantinopel werd ontdekt en ontsnapte aan de bestemming als pakpapier voor vis.

De schrijver is onbekend, maar de brief is gericht aan Diognetus, de mentor van keizer **Marcus Aurelius**. De brief is verdeeld in 12 hoofdstukken:

1. Aanleiding van de brief.
2. De ijdelheid van de heidense afgoden.
3. Het dwaasheid van de Joodse verering en hun gewoonten.
4. Het bijgeloof van de Joden.
5. Christenen leven op de aarde, maar zijn burgers van een rijk in de hemelen.
6. Christenen leven in de wereld, maar zijn niet van de wereld.
7. De komst van Christus.
8. De ellendige staat voordat Christus kwam.
9. Waarom de Zoon zo laat werd gestuurd.
10. De zegeningen die voortvloeien uit het geloof.
11. Een nadere verklaring over het Woord van God.
12. Tweeërlei keuze.

1. Aanleiding van de brief

De aanleiding van de brief was dat Diognetus, die een magistraat was in het Romeinse rijk, blijk gaf van een bijzondere belangstelling in het christelijk geloof. Daarmee neemt deze Apostolische Vader een bijzondere plaats in omdat het niet aan christenen is gericht.

De schrijver smeekt Diognetus christenen een rechtvaardig oordeel te geven en hun rechtszaken onpartijdige te behandelen.

2. De ijdelheid van de heidense afgoden

De schrijver vraagt Diognetus om zijn vooroordelen opzij te zetten en te kijken naar zijn goden. Ze zijn van hout of steen, kunnen niet lopen, spreken niet en zijn vergankelijk. Ze zijn doof, blind, hebben geen gevoelens en bewegen niet.

“Dit noemt u goden, dit dient u, daarvoor knielt u. Tenslotte wordt u als hen” (2:5).

3. De dwaasheid van de Joodse verering en hun gewoonten

“Christenen vereren God niet op dezelfde manier als de Joden” (3:1).

“Want de Grieken geven dan wel blijk van onverstand door aan gevoellozen en doven offers te brengen, de Joden moesten het waanzinnig en goddeloos achten offers te moeten geven alsof God iets nodig heeft” (3:3).

“De een blijkt iets te schenken aan dingen die geen eer kunnen ontvangen en de ander aan Hem die niets nodig heeft” (3:5).

4. Het bijgeloof van de Joden

De schrijver drukt Diognetus op het hart dat christenen afstand moeten houden van de misleiding en verwarring van de Joden. Zij lasteren God door te beweren dat ze geen goed ding op de sabbat mogen doen en te huichelen ten aanzien van in het vasten, feestdag en nieuwe maan (Col. 2:16).

“Hun leer [van christenen] is niet uitgevonden door het verstand of vernuft van drukzoekende mensen en ze staan ook niet als anderen een menselijke opvatting voor” (4:6). Of in de woorden van Paulus:

“Want ik maak u bekend, broeders, dat het evangelie, hetwelk door mij verkondigd is, niet is naar de mens. Want ik heb het ook niet van een mens ontvangen of geleerd, maar door openbaring van Jezus Christus. Want gij hebt gehoord van mijn vroegere wandel in het Jodendom: ik heb de gemeente Gods bovenmate vervolgd en getracht haar uit te roeien, en in het Jodendom heb ik het verder gebracht dan vele van mijn tijdgenoten onder mijn volk, als hartstochtelijk ijveraar voor mijn voorvaderlijke overleveringen. Maar toen het Hem, die mij van de schoot mijner moeder aan afgezonderd en door zijn genade geroepen heeft, behaagd had, zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik Hem onder de heidenen verkondigen zou, ben ik geen ogenblik te rade gegaan met vlees en bloed” (Gal. 1:11-16).

5. Christenen leven op de aarde, maar zijn burgers van een rijk in de hemelen.

Christenen, zegt de schrijver, verschillen niet van de overige mensheid in land, taal en gewoonten. Ze leven in hun land, maar doorstaan alles als vreemdelingen. Ze trouwen zoals anderen. Ze delen hun voedsel maar niet hun vrouwen. Ze leven in het vlees maar ze leven niet naar het vlees. Ze leven op aarde, maar hun burgerschap is in de hemelen. Ze zijn arm, maar maken velen rijk. Wanneer ze vervloekt worden, zegenen ze. Wanneer ze goed doen, worden ze gestraft als boosdoeners.

“Door de Joden worden ze bestreden als vreemdelingen, door de Grieken worden ze vervolgd. En hen die hen haten, kunnen toch reden voor hun vijandschap opgeven” (5:17).

6. Christenen leven in de wereld, maar zijn niet van de wereld

De schrijver spreekt nu over de tegenstelling tussen de ziel en het lichaam. We bedoelt het verschil tussen geest en lichaam, want de schrijver ziet waarschijnlijk het verschil niet duidelijk.

Hij schrijft dat wat de ziel is voor het lichaam, zijn christenen voor de wereld. De ziel woont in het lichaam, maar is niet van het lichaam. Christenen worden gezien in de wereld, maar hun godsdienst blijft onzichtbaar. Het vlees haat de ziel (hij bedoelt de geest) en voeren strijd tegen elkaar.

“Christen groeien in aantal elke dag hoewel ze gefolterd worden. Zo'n hoge positie heeft God hun gegeven en het is niet juist dit af te wijzen” (6:9,10).

7. De komst van Christus

God zond Zijn Zoon in vriendelijkheid en zachtmoedigheid, zoals een koning zijn zoon zendt, zegt de schrijver. Christus had hen lief zonder te oordelen. Maar Hij zal nogmaals terugkomen, maar nu als rechter en wil zal staande blijven bij Zijn komst?

“Ziet u niet hoe ze voor de wilde dieren worden gegoid., opdat ze de Heer verloochenen en toch worden ze niet overwonnen. Ziet u niet dat naarmate ze meer worden, gefolterd, de andere des te meer in getal toenemen. Dit schijnt geen werk van mensen. Dit is de kracht van God. Dit zijn de bewijzen van zijn komst” (7:7-9).

8. De ellendige staat voordat Christus kwam

“Geen mens heeft Hem gezien of gekend, maar Hij heeft Zichzelf geopenbaard. Hij heeft Zich geopenbaard door het geloof, dat de enige wijze is om God te zien” (8:5,6).

9. Waarom de Zoon zo laat werd gestuurd

“Nu Hij ons overtuigd heeft dat onze natuur in het verleden onmachtig was het leven te verkrijgen en nu Hij getoond heeft dat de Redder macht heeft ook het machteloze te redden, heeft Hij gewild dat wij op beide manieren op Zijn goedheid zouden vertrouwen en Hem als Verzorger, Vader, Raadgever, Arts, Verstand, Licht, Eer, Roem, Macht en Leven zouden beschouwen” (9:6).

10. De zegeningen die voortvloeien uit het geloof

“Als ook u naar dit geloof verlangt en om te beginnen kennis van de Vader ontvangt ... zal Hij die geven aan die Hem liefhebben” (10:1,2).

“Dan zal je zien dat door jouw lot op aarde, dat God leeft in de hemel en zal je Zijn geheimenissen gaan verkondigen” (10:7).

11. Een nadere verklaring over het Woord van God

“Ik spreek niet over vreemde dingen noch stel ik vragen op een onverstandige manier. Ik ben immers een leerling van de apostelen geworden en een leraar van der heidenen. Met wat is overgeleverd sta ik op waardige wijze hun ten dienste die leerlingen van de waarheid zijn geworden” (11:1).

“Uit liefde van wat wij door de wil van het Woord dat ons beveelt, maakten we u deelgenoot van wat wij door de wil van God die ons aanbeveelt, bewogen werden met moeite uit te spreken” (11:8).

12. Tweeërlei keuze

De schrijver daagt Diognetus uit te eten van de boom des levens en niet langer van de boom van de kennis van goed en kwaad.

“Want wie kennis heeft en met vrees het leven zoekt, plant in hoop, omdat hij vrucht verwacht”(2:6).

Studievragen

1. Wat is het essentiële verschil tussen de brief van Barnabas en de brief aan Diognetus?
2. Welke Bijbelse methode gebruikt Barnabas om zijn argument te laten zien?
3. Wat zijn de drie basisleerstellingen van Barnabas?
4. Wanneer en hoe werd de brief aan Diognetus ontdekt?
5. Zie je een opbouw in deze brief?
6. Wat spreekt je aan uit beide brieven?
7. Wat heeft je van alle Apostolische Vaders het meest aangesproken?
8. Waarom is kerkgeschiedenis zo belangrijk? Kun je dat bevestigen met een gedeelte uit de Bijbel?